

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Vande H. Maghet Geertrvyt Abdisse Tot Eisleben

Gertrudis <de Helfta>

T'Hantvverpen, [1607]

Van hem te bereyden tot de doot, ende van sijn eyghen sinnelijckheyt te
suyueren, ende vande glorie van S. Gheertruydt, ende hoe dat de
Heyligen voor ons bidden, ende vande cracht der Misse. Dat V. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-43080

noch meer goets te doen. Ende ouermidts dat de tonghe seucht / selden heel gesupuert is oock bande gemeyne onachtsaemheden / als is van sijn ghenoechte te hebben in dinghen die niet seer noodich en sijn / ende dierghelycke / en dat sy daerom stont om gesupuert te worden door de pynne der siekten / als ickse nu ter glorie riep / en hebbe niet connen verdragen dat sulcke pynne soo verduldelick gheleden haer niet en soude te vollen strecken tot de eewighe glorie / maerom ick toeghelaten hebbe datse alsdan soude verbeert worden doort ghesicht des duyuels / oin dat sulcs haer soude sijn tot een Daghemer / ende dat alle de andere dinghen waer mede sy gesupuert was / haer souden sijn tot verdienste des eewighs leuens / ter glorie. Waer op dese : waer waert ghy doens o hope der gheente die in wanhope sijn : de Heere antwoorde / ick hadde my verborgē aen haer sijncker zide / maer terstondt soose ghesupuert was / soo hebbe ick my haer verthoont / en ick hebse met my genomen tot de ruste ende tot de eewighe glorie.

Van hem te bereyden tot de doot, ende van sijn eyghen sinnelijckheyt te suyeren, ende vande glorie van S. Gheertruydt, ende hoe dat de Heyligen voor ons bidden, ende vande cracht der Misse.

DAT V. CAPITTEL.

NMer dese is noch een andere gherepft / die van haer kindtsheyt af sonderlinghe de boot gheueest was tot de moeder van onsen Salichmaker / dese dan soose den loop des alychtheits

heere volbzoght hebbende gheroepen wert tot
 den loon vande ewighe vergheldinghe / geno-
 men hebbende ſeer deuotelijck alle de kercke-
 lijcke rechten ende nu opt uiterſte zijnde / heeft
 ſe ghonomen met haer handen / die by na nu
 doot waren verſtozen / het beelt vanc Crux-
 cifix ende ſy heeft niet ſulcke honich-bloep ende
 woorden de heylige wonden gegroet / bedanckt
 ende aenbeden / en aen elck ſulcke ſoete kuſkens
 ghegeuen / datſe daer door wonderlijck de om-
 ſtaenders tot berouwe beweeghde / ende ſooſe
 niet verſchenden ghebedekens aende H. Won-
 den hadde verſocht van den Heere ende de ſa-
 lichſte Mæghe Maria / ende de H. Enghelen
 ende alle heylighen / verghiffeniffe van haers
 ſonden / verbullinghe van haere gebreken / be-
 ſcherminghe van haeren uytganck / ten leſten
 als vermoept zijnde / ruſtende den tijt van een
 cleyn urken / iſſe ghetrouwelijck gheruſt in
 den ſlaep met den Heere. Ende ſoo de bergade-
 ringhe tot deſer ſielen bate / haer tot het gebedt
 begheuen hadde / ſo heeft de Heere hem aen de-
 ſe veropenbaert houwende deſe ſiele die ouer-
 leden was in ſijn armen / ende haer ſmeecken-
 de / midts haer kinneken aenrakende ſprack
 hy haer aldus aen : kendor ghy my wel mijn
 dochter? Ende als deſe die dat ſach / den Heere
 badt dat hy aen haer door een ſonderlinghe
 verlooninghe ſoude willen verghelden die oot-
 moedicheyt / waer door ſy haer ende noch an-
 dere dieſe gheloofde dat Godt meest behaegh-
 den ghedient hadde / om datſe van haerlieden
 gratien ſoude mede deelachtich worden / heeft
 de Heere aen de ouerledene dus ghegeuen ſijn
 Godt-gemaect herte met deſe woordē: dzinckt
 nu met volken kroes upt my het ghene / daer
 ghy

Verghel-
 dinghe
 der oot-
 moedige
 bedien-
 ſtigheyt.

ghy op aertryck naer ghedozst hebt dooz mijn
 nytbercozen. s' Anderdaechs soo heeft de siele
 haer beropenbaert onder de Masse als sittende
 inden schoot des Heeren/ en de Coninghin-
 ne der hemelen te weten / de Moeder des Hee-
 ren scheen daer oock teghenwoordich te zyn/
 ende haer eyghen blyschappen ende verdien-
 sten aen dese te schencken/ en sonderlinghe alst
 Conuēt booz haer las den Psauter/ die onder-
 schepden wert met Aue Maria, tot elck woordt
 scheen de Moeder des Heere aen die siele fraey-
 heyt te gheuen/die sy als verdiensten ontfinck/
 soo die woorden gelesen wordē vant Conuent.
 Dus soo dese begeerich was om te weten/ van
 den Heere met wat sinette de siele bande ouer-
 ledene dooz menschelijcke broosheyt ghebleekt
 was/ bande welcke hy seluer oordeelden datse
 meest gesupuert moeste wordē/ eer datse upt dē
 lichaem schepden/de Heere seyde: datse wat ey-
 ghen-sinnich was. Het welck ick oock in haer
 daer dooz ghesupuert hebbe/datse ouerleden is
 eer dat het Conuent het ghemeyn gebedt booz
 haer gestort hadde / want daer dooz isse seer be-
 ancyt gewest/breescende dat het haer seer scha-
 de / siende dat den onderstant des ghebedts
 vant Conuent haer ghebzack / ende daer dooz
 wertse ghesupuert van die sinette/ ende als dese
 seyde. En coste Heere dat niet ghesupuert wor-
 den dooz leet-wesen des herten / alse in haer
 nyterste van v versochte vergiffenisse van alle
 haer sonden? De Heere antwoorde: sy en heeft
 dooz dat alle ghemeyn leet-wesen niet conuen
 ghesupuert worden: want sy is ten weynighs-
 ken in haeren eyghen sinne ghebleuen niet te
 vollen ghehoor gheuende aen die haer leerden/
 ende soo moeste met beswaringhe ghesupuert
 worden

Sayuerin-
 ghe van
 eyghen
 sinclijc-
 heydt.

worden. Ende de Heere heeft daer by geboeght
 dock noch booz een ander sake moeste sy gesup^r
 uert worden/te weten / om datse somtijt ber^r
 supmt hadde de gratie des biechts. Maer dat De gratie
 heeft mijn goedertierentheydt haer vergheuen vande
 dooz de tegenwoordicheyt van mijne en haere Biechte,
 vrienden/ die booz haer sozge droeghen/ en met
 die beswaringhe alleen/ waer dooz sy / op hae^r
 ren uytersten dach bedwongen zynde biechte/
 hebbe ick haer allen den schult quyt-gheschol-
 den/die sy daer in hadde. Maer soomen onder
 de Messe int Offertorium sanck/ Hostias &
 preces, scheen de Heere sijn rechtet handt op te
 heffen/ en daer dooz isser een groote claerheyt
 gheworden / al oft den heelen hemel verlicht
 gheworden waer / ende sonderlinghe die siele
 (die inden schoot des Heeren scheen te sitten)
 die scheen wonderlijck verlicht te worden/ende
 comende alle de Heyligen elck een na de weer-
 dieheydt van hun Choozen / hebben hun ber-
 diensten opghesert inden schoot van Jesus
 Christus/ tot verbullinge der verdiensten van
 die siele/ende dat heeftse verstaen te geschieden Het profie
 om dat die siele noch leuende indē lichame ge- van voor
 woon was te bidden/dat sulcs soude gheschie- de ouer-
 den booz de ouerledē sielen / alsoan alle de heyl- leden te
 lighen hen aen haer soo vriendelijck bewe- bidden.
 sen : soo wast nochtans dat de Maeghdkens De voor-
 sonderlinghe als ghespelen met de vriendelijc- sprake
 ste maniere haer feest betwefen. der Hey-
 ghen.

Item op een ander mael als dese booz haer
 badt/met luttele / maer seer crachtighe wooz-
 den / soo verthoonden hen alle de woordē diese
 biddende gheseyt hadde/ als gheschreuen booz
 de borste des Heeren Jesu/ ende daer schenense
 als venstere te sijn/ die streckten tot het herte
 Jesu

Jesu des Soons Godts / en sy heeft ghehoort
 dat de Heere sprack tot de siele: Siet den heelen
 hemel ouer / ende bemerkte oft daer yet is in
 primanden bande heylighen dat ghy sout wil-
 len hebben / en treckt dat wt myn herte dooz
 dese vensteren: ende dierghelicken verstantse
 dat ghebeurde dooz elck ghebedt dat deuote-
 lycke dooz haer ghestort werdt. Maer soomen
 de verheffinge der H. Hostie dede / soo scheen de
 Zone Godts haer te geuen sijn lichaem inde
 gedaente van een onbebleekt Lammeken: aen
 het welck soo sy een oversoet kussen gaf / soo
 scheense in dat kussen als verandert te wordē /
 al oft sy een nieu bliscchap ontfanghen had-
 de inde kennisse des Godtheydts. Doen ver-
 maende dese haer / datse soude bidden dooz de
 ghene die haer bevolen waren / ende sy ant-
 woordde: Ick bidde dooz henlieden / maer ick
 en vermach anders niet te willen dan dat ick
 sien dat mynen liefsten Heere wilt / waer op
 dese: En helpet hem dan niet datse in v ghebe-
 den hopen? sy antwoordde / het helpt hen veel:
 want de Heere siende hun begeerte gheeft ons
 dat wy dooz hen bidden. Ende dese vzaeghde
 voorts / moeghdy oock wat besonders verbid-
 den dooz v sonderlinghe vrienden die v sulcs
 niet ghebeden en hebben: Ende sy: de Heere die
 doet hen meer goets dooz sijn natuerlycke goe-
 dertierentheit / om onsent wille / waer op dese
 seyde / bidt nochtans nu sonderlinge dooz dien
 Priester die nu rooz v comuniqueert / en sy daer
 op: hy sal my daer voren dubbelen loon ont-
 fangen. Want ghelyck de Heere van hem ont-
 fanckt / en in my de salicheydt stort: soo sal dat
 selfste wederom tot hem dooz my inghestort
 worden: midts het myne daer oock by doende /
 gte.

ghelyck het goudt / het welck met bescheyden
 bernen onder-scheyde is / daer dooz des te aen-
 ghenamer is. Waer op dese: Ghy schynt met
 v woorden te kennen te gheuen / dat het profy-
 telijcker is een Missie dooz de ouerleden te lesen *De vrucht*
 als een andere. Waer op sy / om de liefde wil *der Missie*
 (waer dooz hy de sielen daer mede helpt) ist
 boozdelijcker / dan oft hy een ander Missie las /
 alleenlyck om de schult des Priesterdoms.
 Maer is dat hy dooz beweghinghe des herten
 tot Godt ghezeuen wort / ende so Missie doet /
 dat is alder byzuchtichste. Ende dese: waer
 van weet ghy alle dese dinghen / daer ghy soo
 slecht van sinnen zyt gheweest inden lichames
 sy heeft gheantwoordt / daer van hebbe icht /
 daer S. Augustijn af spreekt / Godt eens ghe-
 sien te hebben / is het al gheleert te hebben.

Item soose haer op eenen anderen tijdt sach
 in groote glorie ghecleedt met roode cleederen /
 heefste den heere gebraght / waer van dat haer
 dat quam? De heere beantwoorde: Ick heb-
 be haer / ghelyck ick dooz v aen haer belooft
 hadde / ghecleedt met myn Passie. Dooz datse
 hoe wel sy groote stouticheyt des herten ghe-
 boelde / haer nochtans niet en ontrock vande
 ghemeynen arbeyt des Ordens / ende alffe in
 sulcke dinghen bouen haer macht arbeede /
 soo en claeghe sy daer niet scer ouer met on-
 lichtsamenheyt. En de heere die voeghe daer
 by / dooz datse oock in haer cranckheyt som-
 mighe ghebreken geboelde / soo hebbe ick haer
 soo veel van myn edelste dienaers ghegheuen /
 die haer veroorzaken een sonderlinge genoech-
 te der glorien / ende dat dickwils / dooz die ghe-
 breken diese verdza ghen heeft / ende dooz datse
 swaerder pyne in een van haer armen ghele-

den heeft / met so veel glorie des salicheyts ont-
 helst sy in / datse soude wenschē hondert maal
 soo veel gheleden te hebben.

Daer schenen oock sommige sielen met ghe-
 booghde knien dooz haer te sitten / die verlost
 waren dooz de ghebeden die dooz haer ghestort
 waren meer danse van doen ghehadt hadde.
 Ende soo dese vzaegghde oft de vergaderinghe
 eenigh onderstant daer dooz hadde / datter veel
 nu van haer leden inden hemel opghenomen
 waren / sy antwoorde: Ghy hebt daer dooz
 een groot onderstant / want de Heere die ver-
 menighbuldicht ter opsicht van elck een van
 ons lieden / tuwaerts syn weldaden. Ende soo
 dese dooz haer biddende in de andere Misse die
 niet en gheschiedde dooz de ouerledene haer
 sacht inde glorie / soo heeftse haer gebzaeght wat
 dat sy van die Misse coste hebben / die dooz de
 ouerledene niet ghesonghen en wert. Waer-op
 sy: ende wat heeft de Coninginne van het goet
 banden Coninck haren Heere? want ick ben
 nu versaemt met mynen Heere den Coninck
 en soetsten brydegom / soo dat ick inder waer-
 heyd mede deyle met alle syn goet / ghelyck een
 Coninginne mede deelachtich is met den Co-
 ninck ouer syn tafel / waer dooz sy den selfsten
 Coninck der Coninghen lof ende glorie tot on-
 eyndelÿcke eeuwen toe.

Vande